

Olsztyn, 30 czerwca 2017 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
FK-VI.431.16.2017

Szanowny Pan
Wacław Jan Strażewicz
Starosta Giżycki
Aleja 1-go Maja 14
11-500 Giżycko

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Starostwie Powiatowym w Giżycku, Aleja 1 Maja 14, 11-500 Giżycko, NIP: 8451675796, REGON: 790670830.

W okresie objętym kontrolą oraz w dniu kontroli stanowiska pełnili:

- **Pan Wacław Jan Strażewicz** – Starosta, wybrany na stanowisko Uchwałą Rady Powiatu w Giżycku Nr I.3.2014 z dnia 1 grudnia 2014 r.;
- **Pan Mirosław Dariusz Drzażdżewski** - Wicestarosta, wybrany na stanowisko Uchwałą Rady Powiatu w Giżycku Nr I.4.2014 z dnia 1 grudnia 2014 r.

[akta kontroli str. 36]

Odpowiedzialnym za realizację zadania z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej dot. przygotowywania projektów porozumień z gminami, Okręgową Radą Adwokacką w Białymstoku i Okręgową Izbą Radców Prawnych w Białymstoku oraz projektów umów z adwokatami i radcami prawnymi jest Pani Ewa Gudel – Sekretarz Powiatu, zatrudniona na podstawie umowy o pracę od 1 stycznia 1999 r. Bezpośredni nadzór nad ww. pracownikiem sprawuje Starosta.

Odpowiedzialnym za realizację zadania związanego z obsługą organizacyjną nieodpłatnej pomocy prawnej w powiecie giżyckim, w tym wyłonienie organizacji pozarządowej do prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej jest Pani Krystyna Celep – inspektor ds. poradnictwa prawnego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku, zatrudniona na podstawie umowy o pracę od 19 stycznia 1999 r. Bezpośredni nadzór nad ww. pracownikiem sprawuje Dyrektor ww. jednostki.

[akta kontroli str. 36]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- **Iwona Zając** – Inspektor wojewódzki – przewodnicząca zespołu kontrolnego, legitymacja służbowa nr 3/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, na podstawie upoważnień do kontroli nr FK-VI.0030.381.2017 z dnia 12 maja 2017 r. oraz FK-VI.0030.383.2017 z dnia 11 maja 2017, wydanych przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego;

[akta kontroli str. 30, 32-33]

- **Paweł Gulbinowicz** – Inspektor wojewódzki – członek zespołu kontrolnego, legitymacja służbowa nr 22/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, na podstawie upoważnień do kontroli nr FK-VI.0030.382.2017 z dnia 12 maja 2017 r. oraz FK-VI.0030.384.2017 z dnia 11 maja 2017 r., wydanych przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego.

[akta kontroli str. 31, 34-35]

Kontrolę rozpoczęto 15 maja 2017 r. i zakończono 17 maja 2017 r., co zostało odnotowane w Księżce kontroli Starostwa Powiatowego w Giżycku pod pozycją 3/2017.

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji w okresie od 31.08.2015 r. (tj. od dnia wejścia w życie postanowień ustawy dot. przedmiotu kontroli) do dnia kontroli, tj. do 15.05.2017 r. zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1255 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, w zakresie dot. przygotowania organizacyjnego powiatu giżyckiego do wykonywania tego zadania oraz kontrola lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i obowiązków informacyjnych z tym związanych.

[akta kontroli str. 1, 11-29]

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.) w związku z art. 8 ust. 1 ustawy.

Ponadto, przedmiotem kontroli była ocena dokonywania przez Powiat Giżycki analizy funkcjonowania nieodpłatnej pomocy prawnej, zwłaszcza w kontekście zasadności utrzymywania dotychczasowej lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz potrzeby podjęcia działań, które upowszechnią wśród mieszkańców wiedzę o możliwości uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i ich lokalizacji.

[akta kontroli str. 58-62]

Bieżąca kontrola była pierwszą kontrolą z tego zakresu przeprowadzoną w Starostwie Powiatowym w Giżycku.

[akta kontroli str. 6]

Na podstawie § 1 ust. 2 Uchwały Zarządu Powiatu w Giżycku Nr 138.2015 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie zmiany regulaminu organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku, zadanie polegające na obsłudze organizacyjnej nieodpłatnej pomocy prawnej zostało przypisane do samodzielnego stanowiska ds. poradnictwa prawnego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku.

Pracownikowi zatrudnionemu na ww. stanowisku przyznano dodatek specjalny z tytułu realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej dot. nieodpłatnej pomocy prawnej. *[akta kontroli str. 47-49, 57]*

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że zadania realizowane przez Starostwo Powiatowe w Giżycku związane z udzielaniem nieodpłatnej pomocy prawnej nie zostały ujęte w Regulaminie Organizacyjnym tej jednostki oraz w zakresie czynności Sekretarza Powiatu, odpowiedzialnego za przygotowanie projektów porozumień, o których mowa w art. 6 ust. 1, art. 9 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy. Na dzień rozpoczęcia kontroli, tj. 15 maja 2017 r. obowiązywał Regulamin Organizacyjny stanowiący załącznik do Uchwały Nr 145.2015 Zarządu Powiatu w Giżycku z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Giżycku.

Zgodnie z wyjaśnieniami Sekretarza Powiatu, *„W Regulaminie Organizacyjnym Starostwa nie ujęto zadań z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej, albowiem te zadania zostały przekazane do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Natomiast projekty porozumień i umów, które przygotowywała sekretarz powiatu do podpisu członkom Zarządu w 2016 i 2017 roku wykonane zostały w ramach polecenia służbowego w ramach wykonywanych obowiązków i przygotowywania m.in. projektów dokumentów (pism, decyzji, umów, porozumień itp.).”* *[akta kontroli str. 37-46, 52-56]*

Powyższe wyjaśnienia zostały przyjęte przez zespół kontrolny.

Na podstawie uzyskanych w toku kontroli informacji ustalono, iż kontrolowane zadanie dot. przygotowania organizacyjnego powiatu giżyckiego do udzielania nieodpłatnych porad prawnych realizuje 3 pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku (dalej: PCPR w Giżycku), tj. dyrektor / zastępca dyrektora i inspektor ds. poradnictwa prawnego oraz 1 pracownik Starostwa Powiatowego w Giżycku, tj. Sekretarz Powiatu.

Na pytanie dot. czasu przeznaczanego przez ww. osoby na realizację zadania objętego kontrolą udzielono następujących informacji: *„W PCPR nie prowadzono tygodniowego i miesięcznego rozliczenia czasu pracy dot. obsługi organizacyjnej i księgowej nieodpłatnej pomocy prawnej podobnie w Starostwie Powiatowym.”* Ponadto podano, iż *„Nie jesteśmy w stanie określić wskaźnika procentowego udziału zadań nieodpłatnej pomocy prawnej do ogólnych zadań wykonywanych na stanowisku pracy.”* *[akta kontroli str. 50-51, 53-56]*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Powyższa ocena wynika z następujących ustaleń i ocen dokonanych w poszczególnych obszarach (zagadnieniach) objętych kontrolą:

1. Zawarcie porozumień z gminami – art. 9 ust. 1 ustawy, art. 26 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy, zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat w porozumieniu z gminami albo samodzielnie.

Kontrola wykazała, iż w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. zadanie określone w art. 8 ust. 1 ustawy realizowane było przez Powiat Giżycki w porozumieniu z Gminą Ryn i Gminą Wydminy, na podstawie porozumień odpowiednio z dnia 14 października 2015 r., znak: WO.031.1.2015 oraz z dnia 19 października 2015 r., znak: WO.031.2.2015.

W powyższym obszarze stwierdzono uchybienie, polegające na tym, że przedmiotowe porozumienia nie zawierały elementu wynikającego z art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy, tj.: harmonogramu wskazującego dni i godziny, w których będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna. [akta kontroli str. 7-10]

Sekretarz Powiatu wyjaśniła, że „*W chwili podpisywania porozumień z Gminami nie mieliśmy do końca sprecyzowanego harmonogramu określającego w jakich dniach i jakich godzinach będą udzielane porady prawne, a porozumienia należało już podpisać. Zależało nam przede wszystkim na zapewnieniu udostępnienia lokali, w których będą odbywać się porady. Zatem tą sprawę odłożyliśmy do dalszego uzgodnienia. Należy mieć na względzie, że było to nowe zadanie zlecone powiatom i dopiero zaczynaliśmy tworzyć nową płaszczyznę współpracy.*” [akta kontroli str. 50-51, 53-56]

Ustawodawca przepisem art. 9 ust. 1 ustawy określił niezbędne elementy, które porozumienie z gminami powinno zawierać, w związku z czym niezawarcie w nich przedmiotowego harmonogramu oceniono jako uchybienie, skutkujące naruszeniem pkt 2 ww. przepisu ustawy.

Osobą odpowiedzialną za ww. uchybienie jest Sekretarz Powiatu.

Ponadto ustalono, iż w przypadku porozumienia zawartego z Gminą Wydminy z dnia 19 października 2015 r., znak: WO.031.2.2015 nie zachowano ustawowego terminu jego zawarcia. Zgodnie bowiem z art. 26 ust. 1 ustawy, porozumienia, o których mowa w art. 9, są zawierane do dnia 15 października 2015 r. [akta kontroli str. 9-10]

Sekretarz Powiatu wyjaśniła, że „*Rozmowy z Gminą Wydminy w zakresie użyczenia pomieszczeń na nieodpłatną pomoc prawną toczyły się ze znacznym wyprzedzeniem przed datą 15 października 2015 roku. Podpisany przez przedstawicieli powiatu dokument porozumienia został dostarczony bezpośrednio do urzędu gminy przed wskazaną datą, jednakże z powrotem po podpisaniu dotarł do Starostwa 19 października i dlatego ta data została wpisana na porozumieniu. Zapis ustawowy do podpisania porozumień z Gminami oznaczony na 15 października 2015 r jest zapisem instrukcyjnym. Porozumienie z Gminą Wydminy podpisane po tej dacie w żadnym przypadku nie wpłynęło negatywnie na wykonywanie zleconego zadania. Gmina użyczyła pomieszczenie i zadanie było wykonywane zgodnie z ustaleniami.*” [akta kontroli str. 50-51, 53-56]

Odnosząc się do ww. wyjaśnień należy zauważyć, że mając na uwadze regulacje zawarte w ustawie, powiat zobowiązany był podjąć wszystkie niezbędne działania na tyle wcześniej, aby wypełnić ustawowy obowiązek zawarcia porozumienia do dnia 15 października 2015 r. W związku z powyższym nieterminowe zawarcie w 2015 r. porozumienia z Gminą Wydminy

uznano za uchybienie, które nie miało wpływu na realizację zadania objętego kontrolą.

Osobą odpowiedzialną za ww. uchybienie jest Sekretarz Powiatu.

W przypadku realizacji zadania objętego kontrolą w 2017 r. stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, iż pomimo udostępnienia przez Gminę Ryn oraz Gminę Wydminy lokali, w których usytuowany został „mobilny” punkt nieodpłatnej pomocy prawnej Powiat nie zawarł stosownego porozumienia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy.

Sekretarz Powiatu wyjaśniła, że *„Na 2017 rok porozumieliśmy się z Gminą Ryn i Wydminy w formie ustnej, iż będziemy w 2017 roku kontynuować współpracę w zakresie udzielenia lokali i udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w punkcie zamiejscowym na zasadach, jak w roku 2016. Uznaliśmy tą formę porozumienia za wystarczającą dla osiągnięcia celu, jaki został wyznaczony, tym bardziej, iż ustawa stanowi o możliwości zawierania porozumień z gminami (forma fakultatywna).” [akta kontroli str. 50-51, 53-56]*

Należy zauważyć, że fakultatywny charakter porozumienia powiatu z gminami polega na tym, iż to powiat decyduje, czy przy realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej chce podjąć współpracę z gminami z jego obszaru. W momencie nawiązania takiej współpracy (co miało miejsce w przypadku Powiatu Giżyckiego), właściwym jest zawarcie porozumienia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy.

Odpowiedzialnym za ww. nieprawidłowość jest Sekretarz Powiatu.

Stosownie do art. 8 ust. 2 ustawy, na każdy powiat przypada liczba punktów nieodpłatnych porad prawnych odpowiadająca mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym Starostwo Powiatowe w Giżycku w roku 2016 i 2017 zobowiązane było uruchomić po 2 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej z tego: 1 prowadzony w porozumieniu z gminami (co miało miejsce w przypadku powiatu giżyckiego) albo samodzielnie, w którym pomoc prawną świadczyć będą adwokaci i radcowie prawni; 1 powierzony przez powiat organizacji pozarządowej, wyłonionej w otwartym konkursie ofert.

Zarówno w roku 2016 jak i w 2017, Powiat Giżycki wywiązał się z ww. obowiązku i na terenie powiatu utworzył 2 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, corocznie zlokalizowane pod tym samym adresem i otwarte w tych samych godzinach, tj.:

- 1) punkt świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej przez adwokatów i radców prawnych, prowadzony przez powiat, usytuowany w budynku Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Smętka 5; 11-500 Giżycko. Godziny udzielania porad prawnych:
 - 8.00 – 12.00 – poniedziałek, wtorek, środa;
 - 11.30 – 15.30 – czwartek;
 - 9.00 – 13.00 – piątek.
- 2) punkt „mobilny” świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, prowadzony przez organizację pozarządową, tj. Fundację TOGATUS PRO BONO, ul. Warmińska 7/1, 10-544 Olsztyn, usytuowany w:
 - Urzędzie Miasta i Gminy w Rynie przy ul. Świerczewskiego 2, 11-520 Ryn – lokal czynny 3 dni w tygodniu, tj. we wtorek, czwartek i piątek w godzinach od 9.00 do 13.00;

- Urzędzie Gminy w Wydminach przy ul. Plac Rynek 1/1, 11-510 Wydminy – lokal czynny w poniedziałek i środę od godz. 8.00 do godz. 12.00.

[akta kontroli str. 6]

Zgodnie z obowiązkiem informacyjnym, wynikającym z art. 9 ust. 3 ustawy, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Giżycku udostępniono informacje o adresach gminnych i powiatowych lokali, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz harmonogramy udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w tych punktach.

[akta kontroli str. 65-66]

Zarówno w 2016, jak i 2017 roku, w ww. punktach pomoc prawna była udzielana w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie, tj. zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy.

2. Zawarcie porozumień z okręgowymi radami adwokackimi oraz radami okręgowych izb radców prawnych – art. 10 ustawy, art. 26 ust. 2 ustawy.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy, powiat corocznie zawiera z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych właściwymi dla siedziby władz powiatu porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze tego powiatu, określające w szczególności:

- 1) liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania;
- 2) zobowiązanie okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych do imiennego wskazywania odpowiednio adwokatów lub radców prawnych oraz ich zastępców, którymi są adwokaci lub radcowie prawni, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w ramach harmonogramu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2;
- 3) zasady wynagradzania adwokatów i radców prawnych udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 4) zasady wykorzystania urządzeń technicznych w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Art. 26 ust. 2 ustawy stanowi, że porozumienia, o których mowa w art. 10, są zawierane do dnia 31 października 2015 r. Zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy, okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych wskaże staroście odpowiednio adwokatów lub radców prawnych wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej do dnia 15 listopada 2015 r. Przepisy art. 26 ustawy są przepisami przejściowymi, które miały zastosowanie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r.

Z art. 10 ust. 2 wynika, że w przypadku niezawarcia porozumienia do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok, którego dotyczyłoby to porozumienie, starosta przekazuje dziekanom informacje, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2 albo ust. 2. Na podstawie tych informacji dziekan okręgowej rady adwokackiej lub dziekan rady okręgowej izby radców prawnych wskazuje odpowiednio adwokatów lub radców prawnych, wyznaczonych

do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

W powyższym obszarze ustalono, iż w okresie objętym kontrolą Powiat Giżycki reprezentowany przez Starostę i Członka Zarządu zawarł łącznie 4 porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu giżyckiego, z tego:

- w 2016 r. 2 porozumienia zawarte w celu realizacji zadania objętego kontrolą, tj.:
 - porozumienie z 19 października 2015 r. z Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Białymstoku, zwaną dalej: „OIRP”;
 - porozumienie z 20 października 2015 r. z Okręgową Radą Adwokacką w Białymstoku, zwaną dalej: „ORA”;
- w 2017 r. 2 porozumienia zawarte w celu realizacji zadania objętego kontrolą, tj.:
 - porozumienie z 14 listopada 2016 r. z OIRP;
 - porozumienie z 10 listopada 2016 r. ORA.

Analiza ww. porozumień wykazała, iż brakowało w nich informacji wynikających z art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy, tj. zasad wykorzystania urządzeń technicznych w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej. [akta kontroli str. 70-81]

Sekretarz Powiatu wyjaśniła, że „*W dokumencie porozumienia z Radą Adwokacką i Izby Radców Prawnych zapis odnośnie zapewnienia adwokatom, radcom warunków dostępu do sieci energetycznej, telefonicznej, teleinformatycznej rozumiemy, jako wypełnienie odnośnego zapisu z ustawy (art. 10 ust. 1 pkt 4) w zakresie korzystania z lokalu i urządzeń technicznych. W akcie wykonawczym do ustawy tj. w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 2186) precyzującego wymogi lokalu, wynikające z powyższego przepisu, w § 5 pkt 1 czytamy: cyt. „W lokalu, w którym jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, zapewnia się 1) dostęp do sieci energetycznej, telefonicznej oraz teleinformatycznej” i ten obowiązek w zapisie porozumień został wypełniony. Należy przez to rozumieć, iż prawnikom zapewnia się dostęp do urządzeń elektrycznych, telefonicznych, do internetu, w tym poprzez internet dostęp m.in. do aktów prawnych ogólnie dostępnych. Wypełniając ten zapis prawnicy mieli i mają zapewniony w użytkowanych lokalach dostęp w pełnym zakresie. Mogą korzystać z komputerów, programów prawniczych, choć należy zauważyć, że z reguły prawnicy korzystają z własnych komputerów, programów, a „ustawowy” dostęp do sieci teleinformatycznej mają zapewniony, poprzez, na wstępie wskazanym zapisie w porozumieniach (...).*”

[akta kontroli str. 50-51, 53-56]

Odnosząc się do ww. wyjaśnień należy zauważyć, że rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. określa wymogi dotyczące lokalu, w którym jest usytuowany punkt nieodpłatnej pomocy prawnej, a nie niezbędne urządzenia techniczne w jakie powinien on zostać wyposażony. Dlatego też ważnym jest aby strony w porozumieniu określiły jakie urządzenia są niezbędne w świadczeniu przedmiotowych usług i w jaki sposób będą one wykorzystywane przez prawnika / radcę prawnego (właściwym wydaje się, aby w porozumieniu zastrzeżono, by urządzenia dostarczane przez powiat były wykorzystywane jedynie w celu świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej w miejscu do tego wyznaczonym,

tj. w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej)). Wszystkie te kwestie powinny zostać na zasadzie konsensusu uwzględnione w porozumieniach zawieranych przez powiat z okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych.

Brak wskazania w podpisanych porozumieniach zasad wykorzystania urządzeń technicznych w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej stanowi uchybienie, skutkujące naruszeniem obowiązku wynikającego z art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy.

Odpowiedzialnym za powstanie ww. uchybienie jest Sekretarz Powiatu.

Ponadto ustalono, że w zawartych porozumieniach brakowało również elementu wynikającego z art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy, tj. podania liczby adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania.

[akta kontroli str. 70-81]

Sekretarz Powiatu wyjaśniła, że „(...) w porozumieniu ujęto liczbę dni w tygodniu, jaką obsadzają radcowie (3 dni), zaś w dacie podpisania porozumienia Izba nie miała jeszcze wyłonionych chętnych osób do udzielania porad, stąd też nie mogliśmy tego uwzględnić.”

Powyższe wyjaśnienia zostały przyjęte przez zespół kontrolny.

[akta kontroli str. 50-51, 53-56]

Nieokreślenie liczby adwokatów i radców prawnych w ww. porozumieniach nie wpłynęło negatywnie na obowiązek zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej. Na terenie powiatu giżyckiego funkcjonuje bowiem jeden punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony wspólnie przez adwokatów i radców prawnych.

Porozumienia zawierały pozostałe elementy wynikające z art. 10 ust. 1 pkt 2 - 3 ustawy i zostały zawarte w terminie wynikającym odpowiednio z art. 26 ust. 2 oraz art. 10 ust. 2 ustawy, tj. w przypadku porozumień z 2015 r. do 31 października 2015 r.; z 2016 r. – do 30 listopada 2016 r.

[akta kontroli str. 70-81]

Wykazy adwokatów i radców prawnych, udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. zostały przekazane przez:

- 1) ORA - pismem z dnia 29 października 2015 r., wskazującym adwokatów do udzielania nieodpłatnych porad prawnych, jak również osoby zastępujące. W związku ze zmianą składu zastępców adwokatów wyznaczonych do udzielania nieodpłatnych porad prawnych kolejne pisma aktualizujące przekazane zostały przez ORA w dniach 17.12.2015 oraz 22.12.2015;
- 2) OIRP - pismem z 4 listopada 2015 r., wskazującym radców prawnych do udzielania nieodpłatnych porad prawnych, jak również osoby zastępujące.

Należy stwierdzić, że zarówno Okręgowa Izba Radców Prawnych w Białymstoku oraz Okręgowa Rada Adwokacka w Białymstoku wywiązała się z obowiązku z zachowaniem terminu określonego w art. 26 ust. 3 ustawy.

[akta kontroli str. 82-85]

W powyższym obszarze stwierdzono, że w związku z niewyłonieniem w pierwszym konkursie ofert z 2015 r. organizacji pozarządowej do prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej, o czym mowa poniżej w pkt 3 niniejszego dokumentu, Starosta przekazał

dziekanom informacje, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, wypełniając tym samym dyspozycje art. 10 ust. 2 w związku z art. 11 ust. 12 pkt 1 i art. 26 ust. 4 ustawy. Jednakże, z uwagi na brak chętnych, dziekani nie byli w stanie wskazać odpowiednio adwokatów / radców prawnych wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

[akta kontroli str. 90-91]

Wykazy adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej w 2017 r. zostały przekazane przez:

- 1) OIRP – pismem z 21 listopada 2016 r., wskazującym radców prawnych do udzielania nieodpłatnych porad prawnych, jak również osoby zastępujące;
- 2) ORA – pismem z 10 listopada 2016 r., wskazującym adwokatów wyznaczonych do udzielania nieodpłatnych porad prawnych, jak również osoby zastępujące.

[akta kontroli str. 86-89]

3. Wylonienie organizacji pozarządowej do prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej – art. 11 ust. 1, 2, 6, 11 ustawy, art. 26 ust. 4 ustawy.

Zgodnie z art. 11:

- ust. 1 ustawy, powiat powierza prowadzenie połowy punktów nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, zwanej dalej "organizacją pozarządową". Jeżeli na powiat przypada nie więcej niż trzy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, organizacji pozarządowej powierza się prowadzenie jednego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej. W pozostałych przypadkach, jeżeli iloraz liczby punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i liczby dwa stanowi liczbę niecałkowitą, zaokrągla się ją w górę do liczby całkowitej.

Na mocy z art. 8 ust. 2 ustawy, na powiat giżycki przypadają 2 punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. Organizacji pozarządowej powierzono prowadzenie 1 z nich, wobec powyższego wymóg określony w art. 11 ust. 1 ustawy został spełniony.

- ust. 2. Organizację pozarządową wylania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, z późn. zm.).
- ust. 6. O powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej może ubiegać się organizacja pozarządowa w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, która spełnia łącznie następujące warunki:
 - 1) posiada co najmniej dwuletnie doświadczenie w wykonywaniu zadań wiążących się z udzielaniem porad prawnych lub informacji prawnych;
 - 2) przedstawi zawarte umowy lub promesy ich zawarcia z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub osobą, o której mowa w ust. 3 pkt 2;
 - 3) daje gwarancję należytego wykonania zadania, w szczególności przez złożenie pisemnego zobowiązania:

- a) zapewnienia poufności w związku z udzielaniem nieodpłatnej pomocy prawnej i jej dokumentowaniem,
 - b) zapewnienia profesjonalnego i rzetelnego udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, w szczególności w sytuacji, gdy zachodzi konflikt interesów.
- ust. 11. O powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej nie może ubiegać się organizacja pozarządowa, która w okresie dwóch lat poprzedzających przystąpienie do otwartego konkursu ofert nie rozliczyła się z dotacji przyznanej na wykonanie zadania publicznego lub wykorzystwała dotację niezgodnie z celem jej przyznania, jak również organizacja pozarządowa, z którą starosta rozwiązał umowę. Termin dwóch lat biegnie odpowiednio od dnia rozliczenia się z dotacji i zwrotu nienależnych środków wraz z odsetkami albo rozwiązania umowy.

Zgodnie z art. 26 ust. 4 ustawy, wybór organizacji pozarządowych, o których mowa w art. 11 ust. 1, powinien nastąpić do 15 grudnia 2015 r. Przepisy art. 26 ustawy są przepisami przejściowymi, które miały zastosowanie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r.

Z art. 11 ust. 12 wynika, że w przypadku gdy:

- 1) do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok, którego dotyczyłoby powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej nie zostanie wyłoniona organizacja pozarządowa do jego prowadzenia,
- 2) starosta nie zawrze umowy z organizacją pozarządową albo rozwiąże umowę za wypowiedzeniem – stosuje się art. 10 ust. 2.

Wojewoda Warmińsko - Mazurski pismem z 3 listopada 2015 r., znak: FK-I.3111.2.331.2015 poinformował wszystkie powiaty z terenu województwa o zapewnieniu finansowania w 2016 r. realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, wskazując w nim równocześnie kwoty dotacji przypadających na dany powiat.

W 2016 r. bezzwłoczne poinformowanie powiatów o wstępnej wysokości kwot dotacji celowych, ujętych w projekcie budżetu na 2017 r., przeznaczonych na nieodpłatną pomoc prawną nastąpiło na podstawie pisma z 20 października 2016 r., znak: FK-I.3110.33.2016.

Ustalono, iż w celu realizacji w roku 2016 i 2017 obowiązku wynikającego z art. 11 ust. 2 ustawy, Powiat Giżycki przeprowadził łącznie 3 otwarte konkursy ofert, tj. 2 w 2015 r. i 1 w 2016, przy czym w przypadku postępowań konkursowych wszczętych w 2015 r. tylko jeden z nich zakończył się wyłonieniem organizacji pozarządowej do prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej.

Ogłoszenie przedmiotowych konkursów nastąpiło na podstawie nw. uchwał Zarządu Powiatu w Giżycku:

- Uchwała Nr 116.2015 z dnia 19 października 2015 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego pn. Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Powiecie Giżyckim w 2016 roku;

- Uchwała Nr 148.2015 z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie ogłoszenia otwartego II konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego pn. Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Powiecie Giżyckim w 2016 roku;
- Uchwała Nr 251.2016 z dnia 17 października 2016 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego pn. Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Powiecie Giżyckim w 2017 roku.

Analiza ogłoszeń o otwartych konkursach ofert wykazała, że zgodnie z art. 13 ust. 2 z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz.U. z 2016 poz. 239 ze zm.) zawierały one informacje o rodzaju zadania, wysokości środków publicznych przeznaczonych na jego realizację, zasadach przyznawania dotacji, terminach i warunkach realizacji zadania, terminie składania ofert, trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert. Ogłoszenie o konkursie zostało zamieszczone odpowiednio w dniu 20 października 2015 r., 10 grudnia 2015 r., 18 października 2016 r. w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej powiatu giżyckiego oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Giżycku na okres nie krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ogłoszenia w ww. miejscach, stosownie do art. 13 ust. 1 i 3 ww. ustawy.

[akta kontroli str. 143-152, 166-177, 251-265]

Każdorazowo w skład komisji konkursowych weszli przedstawiciele Zarządu Powiatu i przedstawiciele organizacji pozarządowych wyłonieni przez Starostę spośród osób powołanych do składu komisji uchwałą Zarządu Powiatu odpowiednio:

- Nr 262.2013 z dnia 21 stycznia 2013 r. w sprawie powołania komisji konkursowej do otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych zleczanych sektorowi pozarządowemu w latach 2013 – 2015 ze zm. – dot. postępowań konkursowych wszczętych w 2015 r.;
- Nr 164.2016 z dnia 18 stycznia 2016 r. w sprawie powołania komisji konkursowej do otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych zleczanych sektorowi pozarządowemu w latach 2016 – 2018 ze zm. – dot. postępowania konkursowego wszczętego w 2016 r.

Ustalono, iż przed przystąpieniem do prac komisji konkursowej, każdy z jej członków, złożył pisemne oświadczenie o braku istnienia okoliczności uzasadniających jego wyłączenie z udziału w pracach komisji.

[akta kontroli str. 153-159, 223-227, 380-387]

W zakresie trybu wyłonienia organizacji pozarządowej dokonano następujących ustaleń:

I. Wyłonienie organizacji pozarządowej do prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r.

Do konkursu wszczętego 20 października 2015 r. przystąpiły 3 organizacje pozarządowe. Wszystkie złożone oferty konkursowe nie spełniały wymogu formalnego, który zgodnie z załącznikiem nr 1 do ogłoszenia nie podlegał uzupełnieniu, tj. zadanie nie mieściło się w działalności statutowej oferenta. W przypadku jednej oferty brakowało również właściwego udokumentowania posiadania przez organizację pozarządową co najmniej dwuletniego doświadczenia w wykonywaniu zadań wiążących się z udzielaniem porad prawnych lub informacji prawnych. W związku z czym, oferty nie podlegały ocenie merytorycznej i zostały

odrzucone na podstawie Rozstrzygnięcia Zarządu Powiatu w Giżycku z dnia 26 listopada 2015 r. *[akta kontroli str. 160-165]*

W celu wykonania postanowień art. 11 ust. 1 ustawy, tj. powierzenia jednego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej, w dniu 10 grudnia 2015 r. Zarząd Powiatu w Giżycku ogłosił kolejny otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego pn. „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Powiecie Giżyckim w 2016 r.”

Na otwarty konkurs ofert, w wyznaczonym terminie, wpłynęły 2 oferty złożone przez Fundację TOGATUS PRO BONO z Olsztyna, przy czym - w wyniku dokonanych ustaleń przez pracownika odpowiedzialnego za realizację zadania - jedna oferta została wycofana. W związku z tym komisja konkursowa w dniu 5 stycznia 2016 r. dokonała formalnej i merytorycznej oceny wskazanej przez fundację oferty jako aktualnej. Postawą wyboru organizacji była suma punktów przyznawanych przez członków komisji konkursowej na kartach indywidualnej oceny merytorycznej oferty. Z powyższych ustaleń komisji konkursowej sporządzono protokół. Zarząd Powiatu Giżyckiego po zapoznaniu się z oceną oferty dokonaną przez komisję konkursową zdecydował o powierzeniu realizacji zadania ww. organizacji i w dniu 14 stycznia 2016 r. zawarł z nią stosowną umowę.

[akta kontroli str. 178-222, 228-250]

Wybór organizacji pozarządowej po 15 grudnia 2015 r. stanowi naruszenie art. 26 ust. 4 ustawy. Jednakże z uwagi na wystąpienie wyżej opisanych okoliczności (konieczność przeprowadzenia drugiego konkursu ofert) zachowanie terminu, wynikającego z art. 26 ust. 4 ustawy, nie było możliwe.

Informacje o rozstrzygnięciu ww. otwartych konkursów ofert na realizację zadania z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, zostały podane do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie ich w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Giżycku. Nie zostały one natomiast umieszczone na stronie internetowej powiatu giżyckiego, co stanowi uchybienie skutkujące naruszeniem art. 13 ust. 3 pkt 3 w związku z art. 15 ust. 2j ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Podkreślenia wymaga fakt, że niezamieszczenie na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Giżycku przedmiotowych informacji przewidziano już na etapie ogłoszeń o otwartych konkursach ofert poprzez wskazanie w nich, iż „Ogłoszenie o rozstrzygnięciu konkursu zostanie zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej w Menu przedmiotowym, w zakładce „organizacje pozarządowe” – „otwarte konkursy ofert” oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Giżycku.”

[akta kontroli str. 50-51, 53-56, 143-152, 164-177, 240-241, 251-265]

Odpowiedzialnymi za ww. uchybienie są: inspektor ds. poradnictwa prawnego w PCPR w Giżycku oraz osoba bezpośrednio go nadzorująca.

Ogłoszenia wyników zawierały nazwę oferenta i zadania publicznego. Ponadto wyniki drugiego otwartego konkursu ofert zawierało również wysokość przyznanych środków publicznych. Powyższe postępowanie zgodne jest z postanowieniami art. 15 ust. 2h ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. *[akta kontroli str. 164-165, 240-241]*

II. Wyłonienie organizacji pozarządowej do prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2017 r.

W ramach konkursu złożono 2 oferty, przy czym ocenie merytorycznej podlegała tylko jedna z nich, bowiem druga oferta została odrzucona z przyczyn formalnych – zadanie nie mieściło się w działalności statutowej oferenta.

Na posiedzeniu komisji konkursowej w dniu 25 listopada 2016 r. każdy z jej członków dokonał indywidualnej oceny merytorycznej ww. oferty w oparciu o kryteria określone w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert. Analogicznie do ubiegłorocznej edycji komisja zaleciła przyznanie dotacji Fundacji TOGATUS PRO BONO z Olsztyna.

[akta kontroli str. 266-379, 388-398]

Zarząd Powiatu w Giżycku 12 grudnia 2016 r. - po zapoznaniu się z opinią komisji konkursowej – jednogłośnie zatwierdził postępowanie konkursowe na wybór organizacji pozarządowej na obsługę punktu nieodpłatnej pomocy prawnej.

[akta kontroli str. 399]

Ustalono, iż informacja o przyznaniu środków finansowych podmiotowi, który złożył ofertę w otwartym konkursie ofert na realizację zadania z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, została podana do publicznej wiadomości dzień po wyłonieniu organizacji pozarządowej, tj. 13 grudnia 2016 r. poprzez zamieszczenie jej w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej powiatu giżyckiego oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Giżycku. Ogłoszenie wyników zawierało nazwę oferenta i zadania publicznego oraz wysokość przyznanych środków publicznych. Powyższe postępowanie było zgodne z art. 15 ust. 2h i 2j ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

[akta kontroli str. 261-265, 400-401]

W kontrolowanym obszarze stwierdzono, że organizacja pozarządowa, która wygrała w obu konkursach ofert, tj. Fundacja TOGATUS PRO BONO każdorazowo złożyła wraz z wnioskiem pisemne zobowiązania, wymagane art. 11 ust. 6 pkt 3 lit. a i b ustawy, o treści zgodnej z ww. artykułem, a także spełniła warunki określone w ust. 6 pkt 1 i 2 ww. artykułu.

[akta kontroli str. 208-222, 301-303, 305-320, 336-351]

4. Zawarcie umów z adwokatami lub radcami prawnymi – art. 6 ustawy, art. 26 ust. 5 ustawy.

Art. 6 ust. 1 ustawy stanowi, że adwokat lub radca prawny udziela nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem. Elementy umowy określa ust. 2 ww. przepisu, zgodnie z którym umowa zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 2) określenie wynagrodzenia za udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 3) określenie sposobu korzystania z lokalu, w którym będzie usytuowany punkt nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 4) wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiające udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 5) zasady zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie

nieodpłatnej pomocy prawnej;

6) zasady zapewniania przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej;

7) zasady jej rozwiązania.

Z art. 26 ust. 5 ustawy wynika, że umowy, o których mowa w art. 6, są zawierane do 31 grudnia 2015 r. (przepis przejściowy, mający zastosowanie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r.)

W okresie objętym kontrolą Powiat Giżycki zawarł ze wskazanymi adwokatami i radcami prawnymi łącznie 15 umów zlecenia na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej, z tego:

- 1) w celu realizacji w 2016 r. zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej – 8 umów, tj.:
 - 5 umów z adwokatami;
 - 3 umowy z radcami prawnymi.
- 2) w celu realizacji w 2017 r. zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej – 7 umów, tj.:
 - 4 umowy z adwokatami,
 - 3 umowy z radcami prawnymi.

Wszystkie umowy z adwokatami oraz 2 z radcami prawnymi, o których mowa powyżej w pkt 2, zostały aneksowane w styczniu 2017 r. w zakresie wysokości miesięcznego wynagrodzenia za udzieloną pomoc prawną. Powyższe nie miało wpływu na świadczenie przez te osoby usług w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Skontrolowano wszystkie umowy.

W powyższym obszarze dokonano następujących ustaleń:

- w przypadku realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. umowy z adwokatami i radcami prawnymi zawarte zostały do 31 grudnia 2015 r., tj. w terminie wynikającym z art. 26 ust. 5 ustawy;
- we wszystkich umowach w zakresie świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, zawartych na rok 2016 i 2017 z radcami prawnymi i adwokatami, nie zawarto elementu, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy, tj.: wskazania niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiające udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Sekretarz Powiatu złożyła wyjaśnienia o treści jak w przypadku opisanym w pkt 2 niniejszego dokumentu.

Skutkiem powyższego uchybienia była niezgodność zawartych umów z postanowieniem wskazanym w art. 6 ust. 2 pkt. 4 ustawy.

Odpowiedzialnymi za powstanie ww. uchybienia jest Sekretarz Powiatu.

[akta kontroli str. 50-51, 53-56, 92-142]

5. Zawarcie umów z organizacjami pozarządowymi – art. 11 ust. 7 – 9 ustawy, art. 26 ust. 5 ustawy.

Stosownie do art. 11 ust. 7 ustawy, organizacja pozarządowa zapewnia udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem, do której stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3 – 6.

Z art. 26 ust. 5 ustawy wynika, że umowy, o których mowa w art. 6, są zawierane do 31 grudnia 2015 r. (przepis przejściowy, który miał zastosowanie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r.)

W okresie objętym kontrolą Powiat Giżycki zawarł z Fundacją TOGATUS PRO BONO, wyłonioną w ramach otwartych konkursów ofert (o czym szczegółowo w pkt 3) dwie nw. umowy, tj.:

- umowę z dnia 14 stycznia 2016 r. o powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą: „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Powiecie Giżyckim w 2016 roku”;
- umowę z dnia 14 grudnia 2016 r. Nr WO.273.11.2016 o powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą: „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Powiecie Giżyckim w 2017 roku”, aneksowaną w dniu 31 stycznia 2017 r. w zakresie kwoty miesięcznej transzy dotacji oraz terminie wykorzystania dotacji.

Ustalono, iż w przypadku umowy z organizacją pozarządową z 14 stycznia 2016 r. nie został zachowany termin jej zawarcia, wynikający z art. 26 ust. 5 ustawy. Powyższe spowodowane było odrzuceniem wszystkich ofert złożonych w pierwszym konkursie na wyłonienie organizacji pozarządowej do obsługi punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i koniecznością przeprowadzenia drugiego konkursu ofert. W związku z powyższym zachowanie terminu, wynikającego z art. 26 ust. 5 ustawy, nie było możliwe.

[akta kontroli str. 161-165, 242-249]

Ponadto w powyższym obszarze stwierdzono uchybienie, polegające na tym, że przedmiotowe umowy nie zawierały postanowień wynikających z art. 6 ust. 2 pkt 4 i 6 ustawy, tj.:

- wskazania niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiających udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- zasad zapewnienia przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej.

[akta kontroli str. 242-250, 402-409]

Dyrektor PCPR w Giżycku wyjaśnił, że: „Zgodnie z art. 11 ust. 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej do umów z organizacją pozarządową stosuje się odpowiednio przepis art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3-6, co należałoby odczytywać, że przepis nie w pełnym swoim brzmieniu jest uwzględniany i stosowany do danego stanu faktycznego, a także w ograniczonym, adekwatnym zakresie. Zatem udzielając wyjaśnienia, jakoby nieujęcia w umowie z organizacją pozarządową, zapisu dostępu do urządzeń technicznych i dostępu do bazy aktów prawnych pragnę zauważyć, że te zapisy są ujęte w § 1 ust. 7 umowy (na rok 2016 i na rok 2017). Zgodnie z art. 6 ustawy w umowie w § 1 ust. 7 zapisano m.in. zapewnienie dostępu do odpowiedniej sieci teleinformatycznej zapewniającej dostęp do darmowej bazy aktów prawnych (np. ze strony Sejmu, RCL). Należy przez to rozumieć wypełnienie treści wskazanego przepisu art. 6 ustawy w zapisie umowy. Natomiast zlecając organizacji

pozarządowej prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej zobowiązano organizację do pełnego zabezpieczenia wykonania tego zadania, w tym należy rozumieć również organizację zastępstwa obsługi (§ 1 ust. 1-3). Realizując umowę z powiatem organizacja podpisuje umowy z prawnikami udzielającymi porad prawnych, w tym z prawnikami zastępcami (art. 11 ust. 6 pkt 2 ustawy), stąd też zapis art. 6 ust. 2 pkt 6 materializuje się w § 1 ust. 1-3 zawartej umowy. To na organizacji spoczywa obowiązek wykonania zleconego zadania prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej."

[akta kontroli str. 52-56]

Odnosząc się do ww. wyjaśnień należy zauważyć, iż treść umowy (poprzez wyliczenie niezbędnych elementów, które powinna zawierać) z organizacją pozarządową została określona w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3-6 (mających odpowiednie zastosowanie – co nie oznacza „wybiórcze”) w związku z art. 11 ust. 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej. Zgodnie z ww. przepisami, organizacja pozarządowa zapewnia udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawierającej w szczególności: wskazanie miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej; określenie sposobu korzystania z lokalu, w którym będzie usytuowany punkt nieodpłatnej pomocy prawnej; wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiający udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej; zasady zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej; zasady zapewniania przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej.

Żadna, z mających w przedmiotowej sprawie zastosowanie, regulacja nie wyklucza stosowania tego przepisu.

Zatem nie można zgodzić się z twierdzeniem, że § 1 ust. 1-3 oraz 7 umów z organizacją pozarządową realizuje postanowienia art. 6 ust. 2 odpowiednio pkt 6 i 4 ustawy, bowiem to na powiecie spoczywa obowiązek uregulowania w umowie z organizacją pozarządową kwestii w ww. zakresie, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 4 i 6 ustawy w związku z art. 11 ust 7 ustawy.

Ww. uchybienie skutkuje naruszeniem art. 6 ust. 2 pkt 4 i 6 ustawy.

Odpowiedzialnymi za powstanie ww. uchybień są: inspektor ds. poradnictwa prawnego w PCPR w Giżycku oraz osoba bezpośrednio go nadzorująca.

Pozostałe elementy wynikające z art. 6 ust. 2 pkt 1, 3 i 5 ustawy zostały uwzględnione w umowach z organizacją pozarządową.

6. Wypełnianie przez powiat obowiązków informacyjnych wobec właściwego wojewody – art. 10 ust. 3 ustawy.

Art. 10 ust. 3 ustawy stanowi, że o każdym zawartym porozumieniu albo wskazaniu adwokatów lub radców prawnych, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w trybie, o którym mowa w ust. 2, powiat niezwłocznie zawiadamia właściwego wojewodę.

Starostwo Powiatowe w Giżycku corocznie informowało Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego o zawarciu porozumień z OIRP i ORA w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu giżyckiego, zgodnie z wymogami art. 10 ust. 3 ustawy.

[akta kontroli str. 411-412, 415]

W okresie objętym kontrolą dodatkowo informowano Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego o odpowiednio ogłoszeniu otwartych konkursów ofert na realizację zadania publicznego w zakresie prowadzenia dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz przebiegu i wyniku ww. konkursów ofert.

[akta kontroli str. 410-416]

Ponadto pismem z dnia 22 grudnia 2015 r., znak: WO.0644.25.2015 przekazane zostały informacje o niewyłonieniu w otwartym konkursie ofert organizacji pozarządowej do prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej, a także o podjętych w związku z tym działaniach, tj. zwróceniu się do dziekanów ORA i OIRP o wskazanie odpowiednio adwokatów / radców prawnych do obsługi punktu nieodpłatnej pomocy prawnej, nie wyznaczeniu przez dziekanów ww. osób z uwagi na brak chętnych oraz wszczęciu w związku z tym kolejnego konkursu ofert.

[akta kontroli str. 413-414]

7. Spełnienie wymogów wynikających z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2186), zwanego dalej „rozporządzeniem”, w zakresie dotyczącym lokali, w których są usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej (§ 3 – § 5 rozporządzenia).

Wymogi dotyczące lokali, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej zostały określone w § 3 – § 5 rozporządzenia, stanowiących, że:

§ 3. 1. Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela się w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej, usytuowanych w lokalach określonych zgodnie z art. 9 ustawy.

2. Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela się osobie uprawnionej osobiście, z wyłączeniem użycia środków komunikowania się na odległość.

§ 4. Informację o lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej wraz z harmonogramem wskazującym dni i godziny, w których jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, zamieszcza się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej właściwego powiatu i gminy, na których obszarze są zlokalizowane te punkty, oraz może ona zostać podana do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty. Informacja zawiera wskazanie, w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tych organizacji, oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę, o której mowa w art. 11 ust. 3 ustawy.

§ 5. 1. W lokalu, w którym jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, zapewnia się:

- 1) dostęp do sieci energetycznej, telekomunikacyjnej oraz teleinformatycznej;
- 2) wyodrębnione pomieszczenie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej umożliwiające zachowanie dyskrecji przy udzielaniu tej pomocy.
2. Wyposażenie lokalu zapewnia bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieupoważnionym.
3. Dostęp do lokalu uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych.
4. Oznaczenie lokalu wskazuje, że jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna, oraz dni

i godziny jej udzielania.

5. W miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej udostępnia się informacje o zasadach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, osobach uprawnionych do jej otrzymania oraz sposobach wykazywania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, a także o wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych na obszarze powiatu. Informacja zawiera wskazanie, w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tych organizacji, oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę wymienioną w art. 11 ust. 3 ustawy.

Kontrolujący ustalili, iż informacje, o których mowa w § 4 rozporządzenia zostały zamieszczone na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Giżycku, w niepełnym zakresie, tj. brakowało wskazania, w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tych organizacji, oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę, o której mowa w art. 11 ust. 3 ustawy. Uzupełnienie informacji w ww. zakresie nastąpiło w trakcie trwania kontroli, tj. 17 maja 2017 r. *[akta kontroli str. 63-66]*

Sekretarz Powiatu wyjaśnił, że przyczyną ww. uchybienia było przeoczenie.

[akta kontroli str. 50-51, 53]

W powyższym obszarze stwierdzono również brak na stronie Biuletynu Informacji Publicznej gminy Ryn i Wydminy informacji, o których mowa w § 4 rozporządzenia.

Sekretarz Powiatu oraz Dyrektor PCPR w Giżycku wyjaśnili, iż wymagane informacje przez omyłkę zostały umieszczone na stronie internetowej przedmiotowych gmin, tj. pod adresem www.miastoryn.pl oraz www.wydminy.pl zamiast na stronach BIP tych urzędów.

[akta kontroli str. 50-51, 53]

Odnosząc się do ww. wyjaśnień należy zwrócić uwagę na fakt, iż informacje zamieszczone na wskazanych powyżej stronach internetowych podane zostały w takim samym (niepełnym) zakresie, jak miało to miejsce w przypadku informacji zamieszczonych na stronie BIP powiatu giżyckiego.

[akta kontroli str. 67-69]

Ww. uchybienia skutkują naruszeniem § 4 rozporządzenia.

Osobą odpowiedzialną za powyższe uchybienia jest Sekretarz Powiatu.

W celu sprawdzenia lokali, w których jest prowadzona nieodpłatna pomoc prawna, 17 maja 2017 r., zespół kontrolny w obecności Dyrektora PCPR w Giżycku, dokonał oględzin wszystkich (3) lokali z terenu powiatu giżyckiego, w których usytuowane zostały 2 punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, tj.:

- lokal usytuowany w budynku Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Smętka 5; 11-500 Giżycko;

- lokal usytuowany w Urzędzie Miasta i Gminy w Rynie, ul. Świerczewskiego 2, 11-520 Ryn;
- lokal usytuowany w Urzędzie Gminy w Wydminach, ul. Plac Rynek 1/1, 11-510 Wydminy.

Stwierdzono, iż wszystkie lokale posiadały dostęp do sieci energetycznej, telefonicznej, a także teleinformatycznej. Dodatkowo lokale dysponowały poczekalnią oraz odrębnym pomieszczeniem umożliwiającym zachowanie dyskrecji przy udzielaniu pomocy prawnej. Wyposażenie zapewniało bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, uniemożliwiające dostęp do nich osobom nieupoważnionym (szafka zamykane na klucz). Każdy lokal został odpowiednio oznaczony, a w poczekalniach udostępniono wymagane informacje. Dostęp do lokali uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych.

[akta kontroli str. 417-446]

8. Ocena dokonywania przez Powiat Giżycki analizy funkcjonowania nieodpłatnej pomocy prawnej w zakresie wynikającym z pisma Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości z 23 grudnia 2016 r., znak: DZP-VII-5641-203/16/1.

Z informacji przekazanych przez Sekretarza Powiatu oraz Dyrektora PCPR w Giżycku, wynika, że „W Powiecie Giżyckim przeanalizowano lokalizację punktów nieodpłatnej pomocy prawnej pod względem liczby ludności w gminach i kwestii dojazdu do punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. Miało to wpływ na wyznaczenie lokalizacji punktów na rok 2017. Oba punkty w Powiecie Giżyckim zostały zlokalizowane w tych samych miejscach co w 2016r. tj. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez Powiat znajduje się w Giżycku przy ul. Smętka 5. Natomiast Punkt prowadzony przez organizację pozarządową został zlokalizowany w dwóch miejscach: 3 dni w Rynie w Urzędzie Miasta i Gminy Ryn ul. Świerczewskiego 2, 11-520 Ryn oraz 2 dni w Wydminach w Urzędzie Gminy Wydminy ul. Plac Rynek 1/1, 11-510 Wydminy. Należy podkreślić, że w obrębie Powiatu Giżyckiego jest 6 gmin, punkty nieodpłatnej pomocy prawnej faktycznie zostały zlokalizowane w trzech gminach, co zapewniło mieszkańcom Powiatu łatwy dojazd do punktów NPP. Ponadto na lokalizację wybrano największe gminy pod względem ludności tj. Miasto Giżycko, Miasto i Gminę Ryn oraz Gminę Wydminy.”

[akta kontroli str. 50-51, 53-56]

W zakresie liczby nieodpłatnych porad prawnych udzielonych w okresie 1 stycznia 2016 r. – 31 grudnia 2016 r. w punktach działających na terenie powiatu giżyckiego przedłożono następujące dane:

- punkt prowadzony przez Powiat – 404 porady;
- punkt „mobilny” prowadzony przez organizację pozarządową – 91 porad, w tym:
 - lokalizacja punktu „mobilnego” w Rynie – 36 porad;
 - lokalizacja punktu „mobilnego” w Wydminach – 55 porad.

[akta kontroli str. 6]

Odnosnie podjętych przez Starostwo Powiatowe w Giżycku działań mających na celu upowszechnianie wśród mieszkańców wiedzy o możliwości uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz informacji o lokalizacji ww. punktów wskazano, iż powyższe „(...) odbywało

się w następujący sposób:

- zamieszczono ogłoszenie w lokalnej prasie tj. w Gazecie Giżyckiej (w załączeniu kserokopia ogłoszeń).
- informację o nieodpłatnej pomocy prawnej zostały zamieszczone na BIP PCPR www.pcpr-gizycko.lo.pl/ w zakładce Nieodpłatna Pomoc Prawna oraz na BIP Starostwa Powiatowego w Giżycku <http://bip.spgizycko.warmia.mazury.pl/> w zakładce Nieodpłatna Pomoc Prawna
- informacje zostały wywieszone w budynkach, w których jest świadczona pomoc a na budynkach zostały umieszczone tablice informacyjne.
- zamieszczono na stronach internetowych gmin: www.miastoryn.pl i www.wydmyny.pl
- zostały również przygotowane i wyłożone ulotki.
- odbyły się także wywiady: z Dyrektorem PCPR i Panią Sekretarz Powiatu Giżyckiego w lokalnej stacji radiowej
- w 2017r będą zorganizowane w szkołach pogadanki w zakresie edukacji prawnej przeprowadzonej przez Fundację TOGATU z Olsztyna."

[akta kontroli str. 50-51, 53-56, 447-452]

W świetle powyższych informacji oraz na podstawie dowodów zgromadzonych podczas trwania czynności kontrolnych, wymogi, wynikające z pisma Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości z 23 grudnia 2016 r., znak: DZP-VII-5641-203/16/1 są realizowane.

Do ustaleń zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

- 1) Zawarcie porozumień, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy (zawierających wszystkie wymagane ustawą elementy) z gminami Ryn oraz Wydminy, w związku z udostępnianiem przez te gminy lokali, w których zostały usytuowane mobilne punkty nieodpłatnej pomocy prawnej w 2017 r. Kopie porozumień proszę przekazać na adres tut. Urzędu.
- 2) Uzupełnienie brakujących elementów, wynikających z art. 10 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy, w porozumieniach z 2016 r. zawartych z ORA i OIRP, poprzez sporządzenie do nich stosownego aneksu i przesłanie jego kopii na adres tut. Urzędu.
- 3) Uzupełnienie brakujących elementów, wynikających z art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy, w umowach z 2016 r. z adwokatami i radcami prawnymi, poprzez sporządzenie do nich stosownego aneksu i przesłanie jego kopii na adres tut. Urzędu.
- 4) Uzupełnienie brakujących elementów, wynikających z art. 6 ust. 2 pkt 4-6 ustawy, w umowie zawartej w 2016 r. z organizacją pozarządową, poprzez sporządzenie stosownego aneksu i przesłanie jego kopii na adres tut. Urzędu.
- 5) Podjęcie działań zmierzających do umieszczenia przez gminę Ryn i Wydminy informacji, o których mowa § 4 rozporządzenia na stronie BIP tych urzędów.

W związku z faktem, iż przepisy art. 26 ustawy są przepisami przejściowymi, które miały zastosowanie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. odstępuje się od wydania zalecenia w zakresie zawierania porozumień z zachowaniem terminu wynikającego z ustępu 1 ww. artykułu.

Z uwagi na skorygowanie w 2016 r. przez jednostkę kontrolowaną działania w zakresie zamieszczania wyników otwartego konkursu ofert na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Giżycku nie wydaje się zaleceń w ww. zakresie.

Proszę Pana Starostę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Artur Chojecki

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Iwona Zajac

DYREKTOR
WYDZIAŁU FINANSÓW I KONTROLI 21

Elwira Stupienko

WYDZIAŁ FINANSÓW I KONTROLI

2017 -07- 04

Wysłano dnia

Podpis ...

